

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τζιφάκης Νικόλαος

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	
ΤΜΗΜΑ		ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	E1500E	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ ή Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	1,6
Εργασία με Προφορική Παρουσίαση			1,0
Τελική Γραπτή Εργασία (2 έως 5 χιλ. λέξεις)			2,3
Σύνολο			≈5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ (ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/1328/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Ο στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να κατανοήσουν τις βασικές πτυχές των προβλημάτων που έχουν ανακύψει διαχρονικά στην ελληνική εξωτερική πολιτική. Πρόκειται για την ελληνοτουρκική διένεξη, το Κυπριακό ζήτημα, τις διμερείς διαφορές με την Αλβανία και τη διένεξη για την ονομασία της Βόρειας Μακεδονίας. Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να αντιληφθούν τη συνδρομή της Ελλάδας στην αντιμετώπιση διεθνών προκλήσεων και τη δραστηριότητά της στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και πολυμερών διαδικασιών και πρωτοβουλιών.

Ειδικότερα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

- Γνώσεις:
 - ✓ είναι εξοικειωμένοι με τις βασικές εννοιολογικές κατηγορίες, θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικές μεθόδους μελέτης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, δηλαδή, με ένα συγκροτημένο και συνεκτικό κεκτημένο γνώσης, που τους/ις επιτρέπει να εμβαθύνουν και να διευρύνουν τους ορίζοντες ανάλυσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο,
 - ✓ έχουν αποκτήσει πολύπλευρο και πολύ-επίπεδο υπόβαθρο γνώσεων, που τους/ις επιτρέπει να αντιλαμβάνονται και να αξιοποιούν τη δυναμική της επιστημονικής εξέλιξης και της καινοτομίας που αναπτύσσεται στο γνωστικό πεδίο της μελέτης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής,
 - ✓ καλλιεργούν αναλυτική και κριτική γνώση του εξειδικευμένου γνωστικού αντικείμενου της μελέτης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, όπως και των διαφορετικών τρόπων έρευνας, μελέτης και συγγραφής.
- Δεξιότητες:
 - ✓ αξιοποιούν, προσαρμόζουν και εφαρμόζουν τις γνώσεις και τις μεθόδους έρευνας που έχουν αποκτήσει για να αναλύουν ιδέες και πληροφορίες, να διερευνούν διαχρονικά και επίκαιρα θέματα και να αποκτούν νέα γνώση σε αντικείμενα σχετικά με τη μελέτη της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής,
 - ✓ μαθαίνουν, χρησιμοποιώντας με επιστημονικό τρόπο το γνωσιολογικό υπόβαθρο και τα αναλυτικά εργαλεία που έχουν αποκτήσει και τις ποικίλες, έντυπες και διαδικτυακές, πηγές αναφοράς και τεκμηρίωσης που είναι διαθέσιμες, να επιχειρηματολογούν, να διατυπώνουν ιδέες και απόψεις, να επιλύουν προβλήματα και να διαμορφώνουν προτάσεις πολιτικής για εθνικά ζητήματα,
 - ✓ αναπτύσσουν και επικοινωνούν, γραπτώς και προφορικά, σε ειδικά ή γενικά ακροατήρια και σε ευρύτερες ομάδες της κοινωνίας των πολιτών και της κοινής γνώμης, έγκυρες απόψεις και κρίσεις, με τεκμηριωμένο, αναλυτικό και κριτικό λόγο ή αντίλογο, για θέματα και σε αντικείμενα που εμπύπτουν στο γνωστικό πεδίο μελέτης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.
- Ικανότητες:
 - ✓ είναι σε θέση υπό επίβλεψη, εφαρμόζοντας τα καθιερωμένα επιστημονικά πρότυπα, να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να υποστηρίζουν, ατομικά και συλλογικά, ερευνητικές εργασίες σε θέματα

- ✓ που άπτονται της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, διαθέτουν επαρκή αυτονομία και κατάλληλα εχέγγυα επαγγελματισμού και κοινωνικής υπευθυνότητας προκειμένου, σε καθορισμένα πλαίσια, να μεταφέρουν, να αναπτύσσουν, να προσαρμόζουν και να εφαρμόζουν στην πράξη τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν μάθει.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα έχουν εξοικειωθεί με τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρας μας στις διεθνείς της σχέσεις, ενώ, παράλληλα, θα έχουν αναπτύξει τη δεξιότητα ανάλυσης και αξιολόγησης των αποφάσεων και ενεργειών που στις μέρες μας λαμβάνονται στον τομέα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει τη θέση της Ελλάδας στο διεθνές σύστημα και αναλύει τις βασικές παραμέτρους που καθορίζουν την εξωτερική πολιτική της χώρας. Ειδικότερα, η δομή του μαθήματος είναι η ακόλουθη:

Εισαγωγή – Μηχανισμός Λειτουργίας της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής – Η Γέννηση της Μεγάλης Ιδέας και η Εδαφική Διεύρυνση του Νέου Ελληνικού Κράτους το 1864 και το 1881 – Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Συνθήκη της Λωζάννης – Από το Μεσοπόλεμο στη Μετά-Ψυχροπολεμική Εποχή – Οι Ελληνοτουρκικές Σχέσεις – Το Κυπριακό Ζήτημα – Η Ελλάδα και η Βαλκανική Αστάθεια – Το Μακεδονικό Ζήτημα – Η Ελλάδα και η Βόρεια Αφρική/Μέση Ανατολή – Η Ελλάδα στους Διεθνείς Οργανισμούς και έναντι των σημαντικότερων Διεθνών Κρίσεων (πχ. επεμβάσεις στο Αφγανιστάν, το Ιράκ και τη Λιβύη).

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 ενότητες:

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή: Η Εξωτερική Πολιτική ενός Μικρού Κράτους	Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση</i> , τόμος Α, Εκδόσεις Ι. Σιδερής, 2003, σελ. 17-43, 137-187 Efsthios T. Fakiolas, <i>How a Small State Expands. Grand Strategy and Greece's Territorial Expansion in the Balkans and Asia Minor</i> , New York: Nova Science Publishers, 2012, κεφ. 1-2	
2. Από τον Αλυτρωτισμό της Μεγάλης Ιδέας στην Πολιτική της Εδαφικής Σταθεροποίησης	Γ.Β. Δερτιλής, <i>Επτά Πόλεμοι, Τέσσερις Εμφύλιοι, Επτά Πτωχεύσεις 1821-2016</i> , Αθήνα: Πόλις, 2016, κεφ. 1-6 Efsthios T. Fakiolas, <i>How a Small State Expands. Grand Strategy and Greece's</i>	

	<i>Territorial Expansion in the Balkans and Asia Minor</i> , New York: Nova Science Publishers, 2012, κεφ. 3-10	
3. Μηχανισμός Λειτουργίας της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής	Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, ΚΕΦ. 305-376. Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση</i>, τόμος Α, Εκδόσεις Ι. Σιδερης, 2003, ΚΕΦ. 1-3	
4. Σύγχρονες Προκλήσεις Ασφάλειας	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 705-777. Gabriella Lazaridis and Dimitris Skleparis, "Securitization of Migration and the Far Right: the Case of Greek Security Professionals", <i>International Migration</i>, 54:2 (2016), σελ. 176-192 . Maria Gianniou (ed.), <i>Greek Foreign Policy. Global Trends and Challenges</i>, Athens: Hellenic Centre for European Studies, 2013, σελ. 28-31, 69-75, 99-106 Γ.Β. Δερτιλής, <i>Επτά Πόλεμοι, Τέσσερις Εμφύλιοι, Επτά Πτωχεύσεις 1821-2016</i>, Αθήνα: Πόλις, 2016, κεφ. 8-10	
5. Ελληνική Εξωτερική Πολιτική και η Στρατηγική της Αποτροπής	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 673-703. Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, σελ. 217-236 Γιάννης Γ. Βαληνάκης (επιμ.), <i>Ελληνική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική 1990-2010</i>, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010, σελ. 21-30 Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση</i>, τόμος Α, Εκδόσεις Ι. Σιδερης, 2003, σελ. 191-274 Παναγιώτης Ήφαιστος και Αθανάσιος Πλατιάς, <i>Ελληνική Αποτρεπτική Στρατηγική</i>, Αθήνα: Παπαζήσης, 1992.	

6. Οι Κρίσεις Μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας (1976, 1987, 1996) και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι το 1999	Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, σελ. 402-422. Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση</i>, τόμος Β, Εκδόσεις Ι. Σιδερής, 2003, σελ. 99-156 Χρ. Κ. Γιαλλουρίδης και Π. Ι. Τσάκωνας επιμ. <i>Ελλάδα και Τουρκία Μετά το Τέλος του Ψυχρού Πολέμου</i>, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 1999.	
7. Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική στην Εποχή της Ευρωπαϊκής Κρίσης Χρέους	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 111-189. Thanos Dokos, <i>Greek Foreign Policy Under the Damocles Sword of the Economic Crisis</i>, KAS Κάτοπτρον, 2015 Maria Gianniou (ed.), <i>Greek Foreign Policy. Global Trends and Challenges</i>, Athens: Hellenic Centre for European Studies, 2013, σελ. 76-81 Ritsa Panagiotou and Anastasios I. Valvis, <i>How is the Sovereign Debt Crisis Affecting Greece's Relations with the Balkan Countries and Greece's Standing in the Region? An Initial Impact Assessment</i>, Athens: ELIAMEP, Report, May 2014	
8. Οι Ελληνοτουρκικές Σχέσεις: Δύο Αναγνώσεις	Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, σελ. 155-162. Γιάννης Γ. Βαληνάκης (επιμ.), <i>Ελληνική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική 1990-2010</i>, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010, σελ. 49-70.	
9. Το Κυπριακό Ζήτημα	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 191-238. Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, σελ. 27-31.	

	Γιάννης Γ. Βαληνάκης (επιμ.), <i>Ελληνική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική 1990-2010</i>, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010, σελ. 71-88. Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση</i>, τόμος Β, Εκδόσεις Ι. Σιδερής, 2003, ΚΕΦ. 3-6. Harry Anastasiou, "Cyprus as the EU Anomaly", <i>Global Society</i>, Vol. 23, No. 2 (2009), pp. 129-151,	
10. Η Ελλάδα και η Βαλκανική Αστάθεια	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 239-363. Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, σελ. 32-56. Γιάννης Γ. Βαληνάκης (επιμ.), <i>Ελληνική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική 1990-2010</i>, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010, σελ. 89-124. Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια συνολική προσέγγιση</i>, τόμος Β, Εκδόσεις Ι. Σιδερής, 2003, ΚΕΦ. 7 & 9. Thanos Veremis, <i>Greece's Balkan Entanglement</i>, Athens: Hellenic Foundation for European and Foreign Policy, 1995.	
11. Το Μακεδονικό Ζήτημα	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 301-335. Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια συνολική προσέγγιση</i>, τόμος Β, Εκδόσεις Ι. Σιδερής, 2003, ΚΕΦ. 8. Evangelos Kofos and Vlasid Vlasidis eds, <i>Athens – Skopje: An Uneasy Symbiosis</i>, Athens: Papazisis Publisher, 2005.	
12. Η Ελλάδα και η Βόρεια Αφρική/Μέση Ανατολή	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021, σελ. 365-475.	

	Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά (επιμ.), <i>30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005, σελ. 79-98. Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. <i>Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια συνολική προσέγγιση</i>, τόμος Β, Εκδόσεις Ι. Σιδερης, 2003, ΚΕΦ. 13. Γιάννης Γ. Βαληνάκης (επιμ.), <i>Ελληνική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική 1990-2010</i>, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010, σελ. 173-198.	
13. Ενέργεια και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική	Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) <i>Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21° Αιώνα</i>, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021., σελ. 887-933. Thanos Dokos and Theodoros Tsakiris, <i>A Strategic Challenge: The Role of Greece in Europe's Southern Gas Corridor Strategy</i>, Athens: ELIAMEP Policy Paper, no. 17, February 2012 Andreas Stergiou, "Greek-Israeli Defense and Energy Ties: Writing a New Chapter in Bilateral Relations", <i>Israel Journal of Foreign Affairs</i>, 9 (3), 2015, σελ. 417-428 Maria Gianniou (ed.), <i>Greek Foreign Policy. Global Trends and Challenges</i>, Athens: Hellenic Centre for European Studies, 2013, σελ. 90-93	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Εβδομάδες 2-13	Τμηματική προφορική παρουσίαση ατομικών εργασιών από φοιτητές	
Τέλος Εβδομάδας 13	Υποβολή γραπτής ατομικής εργασίας	
Εξεταστική περίοδος	Τελικές γραπτές εξετάσεις	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Η οργάνωση του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις, πρόσθετο ηλεκτρονικό διδακτικό υλικό, επιλογή/υποβολή/βαθμολόγηση εργασιών κλπ) στηρίζεται στην αξιοποίηση του e-class. Στις περισσότερες παραδόσεις γίνεται παρουσίαση με τη χρήση υπολογιστή και projector.

	Η βαθμολογία καταχωρείται με τη χρήση της εφαρμογής uniclass (https://uniclass.uop.gr/).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες
	Εργασία για Προφορική Παρουσίαση	(5 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5) + 3 ώρες = 22.5 + 3 = 25.5 ώρες
	Τελική Γραπτή Εργασία	13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 58,5 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	123 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα (κατ' εξαίρεση στα αγγλικά στους φοιτητές Erasmus) με βάσει την ακόλουθη διαδικασία: Εργασία για προφορική παρουσίαση: 30% Τελική Γραπτή Εργασία: 70% Η τελική βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους βαθμολογιών. Ο βαθμός της γραπτής εργασίας (που στηρίζεται υποχρεωτικά στη μελέτη ενός τουλάχιστον ξενόγλωσσου επιστημονικού άρθρου και αφορά την σύντομη ανάπτυξη ενός δοκιμίου έκτασης 3.000 λέξεων) πολλαπλασιάζεται επί 0,70 (πχ 7x0,70=4,9). Ο βαθμός της εργασίας που παρουσιάζεται προφορικά πολλαπλασιάζεται επί 0,30 (πχ 8x0,30=2,40). Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος είναι ο/η φοιτητής/τρια να πάρει προβιβασίμο βαθμό (τουλάχιστον 5) στη γραπτή εργασία. Σε αντίθετη περίπτωση, στην τελική βαθμολογία του/της δεν συνυπολογίζονται ο βαθμός της προφορικής εργασίας. Κατοχυρώνονται, ωστόσο, οι βαθμολογίες αυτές για την αμέσως επόμενη εξεταστική περίοδο στην οποία θα συμμετάσχει.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασικά εγχειρίδια:

- Εκάβη Αθανασοπούλου, Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Ευστάθιος Τ. Φακιολάς, (επιμ.) *Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο Αιώνα*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2021.
- Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος και Μαριλένα Κοππά, επιμ. *30 Χρόνια Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής: 1974-2004*, Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη, 2005.

-Συνιστώμενη περαιτέρω βιβλιογραφία:

Γ.Β. Δερτιλής, *Επτά Πόλεμοι, Τέσσερις Εμφύλιοι, Επτά Πτωχεύσεις 1821-2016*, Αθήνα: Πόλις, 2016.

- Gabriella Lazaridis and Dimitris Skleparis, "Securitization of Migration and the Far Right: the Case of Greek Security Professionals", *International Migration*, 54:2 (2016), σελ. 176-192
- Andreas Stergiou, "Greek-Israeli Defense and Energy Ties: Writing a New Chapter in Bilateral Relations", *Israel Journal of Foreign Affairs*, 9 (3), 2015, σελ. 417-428.
- Ritsa Panagiotou and Anastasios I. Valvis, *How is the Sovereign Debt Crisis Affecting Greece's Relations with the Balkan Countries and Greece's Standing in the Region? An Initial Impact Assessment*, Athens: ELIAMEP, Report, May 2014.
- Maria Gianniou (ed.), *Greek Foreign Policy. Global Trends and Challenges*, Athens: Hellenic Centre for European Studies, 2013.
- Thanos Dokos and Theodoros Tsakiris, *A Strategic Challenge: The Role of Greece in Europe's Southern Gas Corridor Strategy*, Athens: ELIAMEP Policy Paper, no. 17, February 2012.
- Othon Anastasakis, Kalypso Aude Nicolaidis, and Kerem Öktem, eds, *Greeks and Turks in the era of Postnationalism*, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2009.
- Harry Anastasiou, "Cyprus as the EU Anomaly", *Global Society*, Vol. 23, No. 2 (2009), pp. 129-151.
- Mustafa Aydin and Kostas Ifantis, eds, *Turkish-Greek Relations: Escaping from the Security Dilemma in the Aegean*. London: Routledge, 2004.
- Christina Borou, "The Muslim Minority of Western Thrace in Greece: An Internal Positive or an Internal Negative 'Other'?", *Journal of Muslim Minority Affairs*, Vol. 29, No. 1 (2009), pp. 5-26.
- Γιάννης Γ. Βαληνάκης, επιμ. *Ελληνική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική 1990-2010*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2010.
- Γιάννης Γ. Βαληνάκης, *Εισαγωγή στην Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1949-1988*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1989.
- Dimitris Constanas ed., *The Greek-Turkish Conflict in the 1990s: Domestic and External Influences*, London, Macmillan, 1991.
- Van Coufoudakis, Harry J. Psomiades, and Andre Gerolymatos, eds, *Greece and the New Balkans: Challenges and Opportunities*, New York: Pella Publishing Company, Inc., 1999.
- Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης και Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ., *Η Νέα Διεθνής Τάξη: Η Ελλάδα η Τουρκία και το Κυπριακό Πρόβλημα*, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, 1993.
- Χριστόδουλος Κ. Γιαλλουρίδης και Παναγιώτης Ι. Τσάκωνας, επιμ., *Ελλάδα και Τουρκία μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου*, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, 1999.
- Panagiotis Dimitrakis, "Intelligence for Crisis Management: The Case of the January 1996 Greek-Turkish Crisis", *European Security*, Vol. 17, No. 4 (2008), pp. 455-493.
- Viola Herms Drath, "New Thinking in Cyprus", *American Foreign Policy Interests*, Vol. 30, No. 5 (2008), pp. 337-342.
- Hubert Faustmann, "History in the Making? A New Drive for a Solution to the Cyprus Problem", *Mediterranean Politics*, Vol. 13, No. 3 (2008), pp. 453-458.
- N. Emel Ganapati, Ilan Kelman and Theodore Koukis, "Analysing Greek-Turkish disaster-related cooperation: A disaster diplomacy perspective", *Cooperation and Conflict*, Vol. 45, No. 2 (2010), pp. 162-185.
- Ioannis N. Grigoriadis, "Redefining the Nation: Shifting Boundaries of the 'Other' in Greece and Turkey", *Middle Eastern Studies*, Vol. 47, No. 1 (2011), pp. 167-182.
- Evanthis Hatzivassiliou, "The Red Line: Pressure and Persuasion in Greek Diplomatic Strategies on Cyprus, 1945 to 2004", *Mediterranean Quarterly*, Vol. 20, No. 1 (2009), pp. 52-68.
- Asteris Huliaras and Charalambos Tsardanidis, "(Mis)understanding the Balkans: Greek Geopolitical Codes of the Post-communist Era", *Geopolitics*, Vol. 11, No. 3 (2006), pp. 465-483.
- Παναγιώτης Ήφαιστος και Αθανάσιος Πλατιάς, *Ελληνική Αποτρεπτική Στρατηγική*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 1992.
- International Crisis Group, *Cyprus: Six Steps toward a Settlement*, Nicosia/Istanbul/Brussels: Crisis Group Europe Report, No. 61, 22 February 2011.

- Joseph, Joseph S. "Cyprus: Domestic Ethnopolitical Conflict and International Politics", *Nationalism and Ethnic Politics*, Vol. 15, No. 3 (2009), pp. 376- 397.
- Dimitris Keridis and Dimitrios Triantaphyllou, eds, *Greek-Turkish-Relations in the Era of Globalization*, London: Brasseys, 2001.
- James Ker-Lindsay, *Crisis and Conciliation: A Year of Rapprochement between Greece and Turkey*, London: I.B. Tauris, 2007.
- Christos Kassimeris, "NATO and the Aegean Disputes", *Defense & Security Analysis*, Vol. 24, No. 2 (2008), pp. 165-179.
- Evangelos Kofos and Vlas Vlasides, *Athens – Skopje: An Uneasy Symbiosis*, Athens: Papazisis Publisher, 2005.
- Δημήτρης Καϊρίδης-επιμ., *Η Νέα Γεωπολιτική της Ελλάδας*, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, 2003.
- Δημήτρης Κ. Κώνστας και Χαράλαμπος Γ. Τσαρδανίδης, επιμ. *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική*, τόμοι Α' και Β', Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1989.
- Fotios Moustakis, *The Greek-Turkish Relationship and NATO*, London: Routledge, 2003.
- Panayotis J. Tsakonas, *The Incomplete Breakthrough in Greek-Turkish Relations: Grasping Greece's Socialization Strategy*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010.
- Dimitris Tsarouhas, "The political economy of Greek-Turkish relations", *Southeast European and Black Sea Studies*, Vol. 9, No. 1 (2009), pp. 39- 57.
- Aristotle Tziampiris, *Greece, European Political Cooperation and the Macedonian Question*, Aldershot: Ashgate, 2000.
- Aristotle Tziampiris, "Greek Foreign Policy and Russia: Political Realignment, Civilizational Aspects, and Realism", *Mediterranean Quarterly*, Vol.21, No. 2 (2010), pp. 78-89.
- Παναγιώτης Τσάκωνας, επιμ. *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια συνολική προσέγγιση*, τόμοι Α και Β, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, 2003.
- Thanos Veremis, *Greece's Balkan Entanglement*, Athens: Hellenic Foundation for European and Foreign Policy, 1995.
- Christalla Yakinthou, "The EU's Role in the Cyprus Conflict: System Failure or Structural Metamorphosis?", *Ethnopolitics*, Vol. 8, No. 3 (2009), pp. 307-323.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Στην Ελλάδα τα σημαντικότερα περιοδικά που συστηματικά δημοσιεύουν άρθρα για ζητήματα ελληνικής εξωτερικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα: *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, *Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης*, *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, *Αγορά Χωρίς Σύνορα*, *Επιστήμη και Κοινωνία*, *Το Βήμα των Διεθνών Σχέσεων*, *Φιλελεύθερη Έμφαση*, *Σύγχρονα Θέματα*, *Τετράδια Πολιτικού Διαλόγου*, *Έρευνας και Κριτικής*, *Ευρωπαϊκή Έκφραση*.

Παράλληλα υπάρχει πληθώρα διεθνών επιστημονικών περιοδικών που περιέχουν άρθρα σχετικά με την ελληνική εξωτερική πολιτική. Τα πιο γνωστά είναι τα εξής: *Ethnopolitics*, *European Foreign Affairs Review*, *European Security*, *International Peacekeeping*, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, *Mediterranean Politics*, *Mediterranean Quarterly*, *Middle Eastern Studies*, *Nationalities Papers*, *Nations and Nationalism*, *New Balkan Politics*, *Perceptions*, *South European Society and Politics*, *Southeast European and Black Sea Studies*, *Südosteuropa*, *The World Today*, *Turkish Review of Balkan Studies*, *Western Balkan Security Observer*. Σε πολλά από αυτά τα περιοδικά υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση από το εργαστήριο υπολογιστών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου μέσω του Hellenic Academic Library Network (HEALink).

Η πιο περιεκτική μηχανή αναζήτησης είναι η επιστημονική βάση δεδομένων του Google: <http://scholar.google.com>

Στους/τις φοιτητές/τριες συνίσταται να παρακολουθούν συστηματικά τις διεθνείς εξελίξεις επικεντρώνοντας την προσοχή τους όχι τόσο στον ελληνικό περιοδικό και ημερήσιο τύπο, αλλά σε διεθνείς πηγές (πχ περιοδικά *Economist* και *Le Monde Diplomatique*, εφημερίδες *Politico*, *EU Observer*, *Euractiv*, *New York Times*, *Le Monde*, *The Guardian* και *The Washington Post* και ειδησεογραφικά δίκτυα *Euronews*, *AFP*, *Reuters*, *BBC*, *DW*, *Al Jazeera*, *CNN*).

Βιβλιοθήκες

Οι φοιτητές/τριες προτρέπονται να συμβουλευούνται συστηματικά τη βιβλιοθήκη του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και το Συλλογικό Κατάλογο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>).

Παράλληλα, οι φοιτητές/τριες μπορούν να επισκέπτονται και τις βιβλιοθήκες που εδρεύουν στην Αθήνα και οι οποίες διαθέτουν αξιόλογες συλλογές τόμων βιβλίων και περιοδικών για θέματα εξωτερικής πολιτικής. Από αυτές, οι πιο σημαντικές είναι οι ακόλουθες:

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Πανεπιστημίου 32),
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Σύνταγμα),
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61, Κολωνάκι),
- Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Συγγρού 136, στο παλαιό κτίριο),
- Βιβλιοθήκη του Πολιτικού Τμήματος του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Αιόλου 42-44 και Κολοκοτρώνη),
- Βιβλιοθήκη Διεθνών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Σίνα 14),
- Βιβλιοθήκη του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου (Ελ. Βενιζέλου 70),
- Βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Πατησίων 76),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ, Μεσογείων 14-18),
- Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Μεσογειακών Μελετών (Λυκαβηττού 4, Κολωνάκι),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (Πειραιώς 228),
- Βιβλιοθήκη του Βρετανικού Συμβουλίου (Πλατεία Κολωνακίου 17),
- Βιβλιοθήκη της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (Μασσαλίας 22),
- Βιβλιοθήκη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών (Σίνα 31),
- Βιβλιοθήκη του γερμανικού Ινστιτούτου Γκάιτε (Ομήρου 14-16),
- Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος (Πανεπιστημίου 21),
- Βιβλιοθήκη της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Αιόλου 86),
- Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ, Αμερικής 11),
- Βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ, Τσάμη Καρατάσου 11, Κουκάκι)